

INFORMACJE Z WROCŁAWSKIEGO OŚRODKA KSN

z dnia z 10 października 2017 roku

W dniu **10.10.2017 r.** odbyło się spotkanie delegatów wrocławskiego ośrodka KSN. W spotkaniu brali udział delegaci z Politechniki Wrocławskiej, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Przyrodniczego, Uniwersytetu Medycznego oraz zaproszeni goście: Tomasz Wójcik - Przewodniczący NSZZ „Solidarność” w Politechnice Wrocławskiej, Jędrzej Chumiński - Przewodniczący NSZZ „Solidarność” przy Uniwersytecie Ekonomicznym, Krystyna Szewczyk -V-ce Przewodnicząca (UE) oraz Adam Zawadzki (UE) i Rafał Siedlecki (UE).

Program zebrania obejmował:

1. Sprawy bieżące w KSN (informacja z Forum Uniwersyteckiego z Turno koło Radomia, przygotowała mgr Urszula Mikołajczyk)
2. Ustawa 2.0 – dyskusja oraz przygotowanie stanowiska KSN.
3. Sprawy różne.

Ad.1.

W dniach 21 – 24 września 2017 roku odbyło się XII Uniwersyteckie Forum Związkowe NSZZ „Solidarność”. Miejscem spotkania był Radom - Turno, organizatorem Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny w Radomiu, prowadzącym obrady prof. dr hab. Tadeusz Szumiata, a tematem przewodnim: **Reforma szkolnictwa wyższego i nauki, a solidarność środowiska akademickiego**. Obrady zdominowała dyskusja nad projektem ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” przedstawionym przez ministra Gowina w dniu 19 września 2017 roku w Krakowie na Narodowym Kongresie Nauki. Kilkudziesięciu przedstawicieli organizacji zakładowych Solidarności z uniwersytetów, politechnik, uczelni medycznych i innych wysłuchało sprawozdania z Kongresu przedstawionego przez ich uczestników: Bogusława Dołęgę – przewodniczącego Krajowej Sekcji Nauki, oraz Marię Sapor wiceprzewodniczącą KSNU. Po wystąpieniach rozwinęła się ożywiona dyskusja na temat założeń projektu „Konstytucji dla nauki” szczególnie tych, które dotyczą **ustroju uczelni, sposobu finansowania i ścieżki kariery naukowej**. Dyskutowano również kwestie, które nie znalazły dostatecznego odzwierciedlenia w programie NKN, a m.in. kontrowersje założeń Ustawy 2.0 w kwestiach poszanowania praw pracowniczych i związkowych oraz niespójności Ustawy z obowiązującym w Polsce Kodeksem Pracy. Gościem Forum był wiceminister nauki i szkolnictwa wyższego prof. Aleksander Bobko, który na wstępie podał przyczyny idei napisania nowego prawa (to m.in. nadmierna biurokracja, rozproszenie źródeł finansowania oraz wielość aktów prawnych dot. szkolnictwa wyższego). Mówiąc o permanentnych konsultacjach stwierdził, że wokół tego projektu zmian udało się skupić większość, a może nawet znakomitą większość środowiska akademickiego, które uważa, że jest to ustawa ponad podziałami i że trzeba ją wspierać. Po wysłuchaniu wyjaśnień ministra rozpoczęła się bardzo ożywiona dyskusja, w wyniku której związkowcy dokonali krytycznej oceny projektu czego pan minister chyba jednak się nie spodziewał.

- Nie było konsultacji w szeroko pojętym środowisku akademickim.
- Z niepokojem odnotowano, że ministerstwo nie oszacowało kosztów reformy.
- Stwierdzono, że wbrew deklarowanym intencjom ministra, faktycznie autonomia wspólnoty akademickiej zostanie ograniczona (zaistnienie tzw. rady spowoduje ograniczenie demokracji wewnątrzuczelnianej głównie poprzez centralizację władzy i wyprowadzenie faktycznej decyzyjności poza mury uczelni).
- Bardzo niebezpieczne będzie włączenie do dotacji dydaktycznej dotacji na naukę i zostawienie wszystkiego w gestii rektora.

- Zwrócono uwagę, że projekt ustawy nie zapewnia stosowania polityki zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do mniejszych ośrodków akademickich i nie zmierza do zaniechania mechanizmów prowadzących do ich degradacji.
- Przepisy „Konstytucji dla nauki” nie zapewniają pełnej zgodności Ustawy 2.0 z Kodeksem pracy (zatrudnianie nauczycieli akademickich) oraz nie gwarantują pełni praw związków zawodowych.
- Podniesiono wiele innych wątpliwości, których minister nie był w stanie rozwiązać.

Na zakończenie obrad zebrani przyjęli 6 pkt. stanowisko, którego założenia pokrywają się z niżej przedstawionymi TEZAMI do STANOWISKA KSN opracowanymi na spotkaniu delegatów KSN i gości w dniu 10 października.

Ad. 2.

Po zapoznaniu się z działaniami w sprawie konsultacji nad ustawą 2.0 na uczelniach wrocławskich oraz ponownym przeanalizowaniu zagrożeń ustawy oraz merytorycznej dyskusji szczególnie ze strony zaproszonych gości, przygotowano Tezy do stanowiska KSN dla Rady KSN.

Tezy do stanowiska KSN

1. Minister Gowin faktycznie rozpoczął konsultacje w sprawie reformy szkolnictwa wyższego w dniu 19.09.2017. Wcześniejsze konferencje regionalne i Kongres Nauki w Krakowie nie były konsultacjami, ponieważ nie zawierały wiadomości czego dotyczą zmiany i w jakim zakresie będą przeprowadzone.
2. W założeniach budżetowych do 2020 roku nie jest przewidziany wzrost nakładów na uczelnie wyższe. Minister przewiduje, że zmiana ustroju uczelni, bez nakładów finansowych spowoduje lepsze wyniki naukowe i przygotuje absolwentów na wyższym poziomie.
3. Nie przeprowadzono dogłębnej analizy, co w systemie szkolnictwa wyższego jest niewłaściwe i nie wskazano przyczyn niewłaściwego funkcjonowania szkół wyższych oraz braku pożądanych wyników naukowych.
4. Z projektu ustawy wynika zagrożenie istnienia uczelni mniejszych, co z kolei stoi w sprzeczności z fundamentalnym punktem programu partii rządzącej dotyczącym zrównoważonego rozwoju kraju. Planowana kategoryzacja uczelni stanowi zagrożenie zwłaszcza dla akademickiego charakteru uczelni zlokalizowanych w ośrodkach poza metropolitalnych.
5. Autorzy projektu nie dostrzegają faktu, że absolwent uczelni nie podejmie się pracy na uczelni za 1,3 płacy minimalnej, gdy w różnego rodzaju firmach niejednokrotnie otrzymuje pierwszą propozycję na poziomie 2,5 do 3 płac minimalnych. Pozostawienie płac na obecnie niskim poziomie stanowi zagrożenie dla pozyskiwania i utrzymania wartościowej kadry naukowo-dydaktycznej.
6. W projekcie ustawy utożsamia się autonomię uczelni ze wzmocnieniem władzy rektora i dalszym ograniczaniem roli organów kolegialnych. Pracownicy naukowcy wykonujący większość pracy dydaktycznej i naukowej praktycznie pozbawieni są wpływu nie tylko na kształt uczelni, ale też na realizację jej zadań czy rozdział środków.
7. Proponowana w ustawie struktura podstawowa uczelni faktycznie stwarza zagrożenie „przejęcia” uczelni przez wielki kapitał (skład Rady Uczelni i jej kompetencje). Jest niedopuszczalne, z punktu widzenia autonomii uczelni, aby Rada Uczelni (w przedstawionym składzie) decydowała o strategii uczelni, wyznaczała jej kierunki rozwoju i nadzorowała jej funkcjonowanie i zarządzanie.
8. Uważamy, że Rada Uczelni powinna pełnić rolę doradczą. W skład Rady Uczelni powinien wchodzić przedstawiciel reprezentatywnego związku zawodowego.
9. Ze względu na brak kompetencji niedopuszczalne jest nadanie studentom większego wpływu na uczelnie jak i na proces awansu naukowego, niż większości nauczycieli, którzy tych studentów kształcą. Kuriozum jest nadawanie stopni naukowych przez senat, w którym jest 20% studentów. Dotyczy to również Kolegium Elektorów.

10. Brak jest w ustawie wpływu pracowników, poprzez związki zawodowe, na realne warunki płacy i pracy, przez zawieranie zakładowych i ponadzakładowych układów zbiorowych.
11. Brak jest jasnego mechanizmu kontroli ze strony rządu wydawania publicznych pieniędzy przez uczelnie. Są to pieniądze podatnika i z nich powinny być realizowane strategiczne cele państwa, z zachowaniem autonomii uczelni w zakresie badawczym i dydaktycznym. Brak jest również nadzoru działania uczelni w zakresie zgodności z obowiązującym prawem.

*Sekretarz
Wrocławskiego Ośrodka KSN
dr inż. Teresa Skiba*